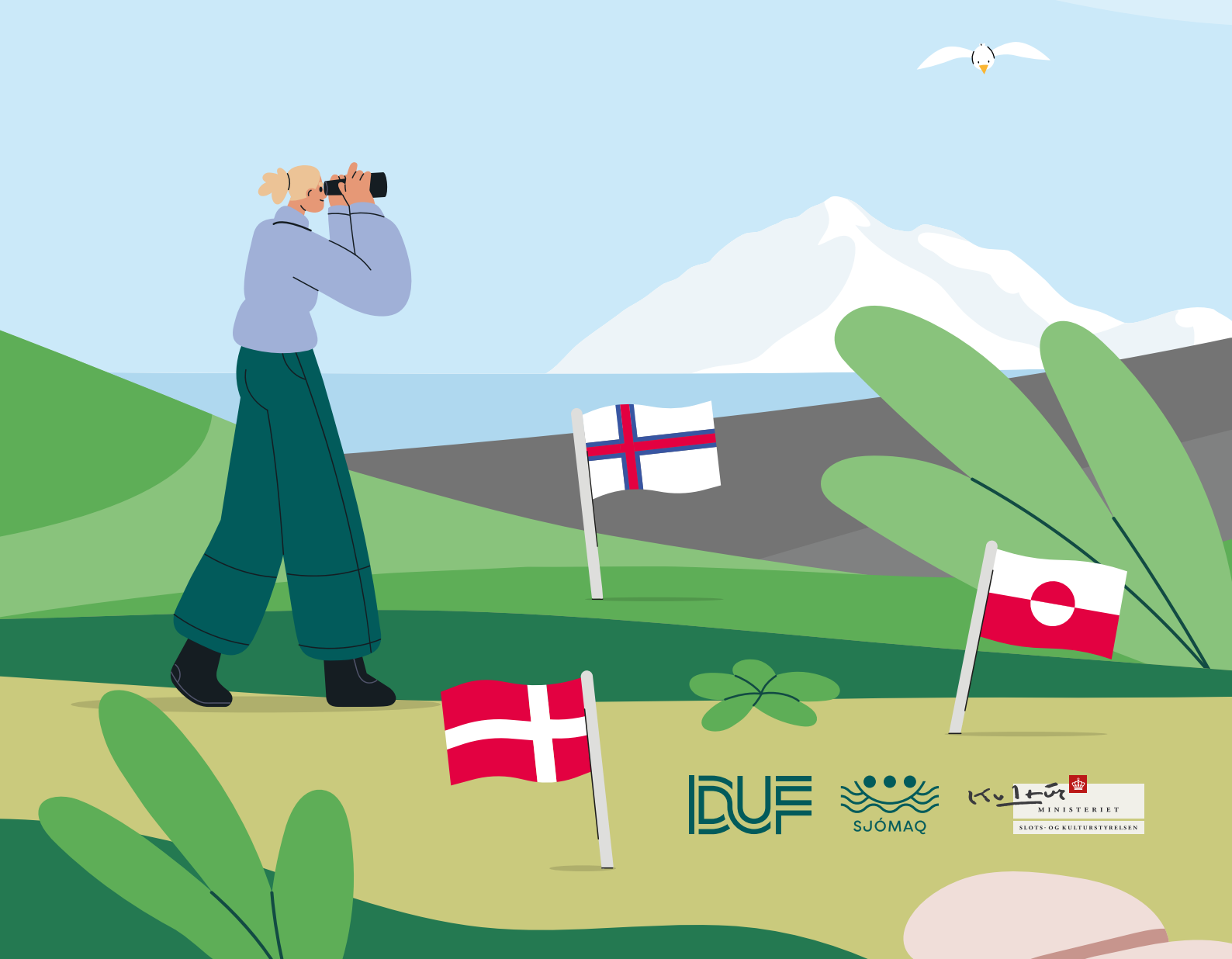

SEPTEMBARI 2024

SJÓMAQ- MISISSUINEQ

NAALAGAAFFEQATIGIINNEQ PILLUGU
INUUSUTTUT ILISIMASAANNIK ISUMAANNILLU
MISISSUINERMIT TIGULAACKAT

IDUF

SJÓMAQ

MINISTERIET
SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

IMARISAA

Siulequt.....	3
Ilisimasaqarneq.....	4
Soqutiginninneq.....	8
Isiginnittaaseq.....	9
Isummiutiinnakkat oqaluttuarsiallu pitsaanngitsut.....	10
Naalagaaffeqatigiinnermik misigisimaneq.....	12
Isuma.....	14
Inuusuttut aaqqiissutissatut siunnersuutaat.....	17
Ima isiorpugut.....	18
Sjómaq pillugu.....	19

Nalunaarusiaq pillugu:

Sjómaq-mi misissuineq - Naalagaaffeqatigiinneq pillugu inuusuttut ilisimasaannik isumaannillu misissuineq. Septembari 2024.

Nalunaarusiaq tamakkiisoq Sjómaq-p nittartagaani imlt. QR-kode atorlugu maana aaneqarsinnaavoq.

DUF-mit saqqummersitaq - Dansk Ungdoms Fællesråd suliniutip Sjómaq-p ilaatut.

Saqqummersitaq issuaaffigineqarsinnaavoq najoqqutamit innersuussinikkut.

DUF-mi aaqqiissuisoqarfik:

Jonas Roelsgaard,
Sjómaq-mi projektledi

Sofie Sørensen,
Sjómaq-mi studentervedhjælperi

Ida Wendelboe Hansen,
Sjómaq-mi kukkunersuisoq suliffimmik misiliutigaluni

Suleqatigisat: Epinion

Illoqqarneqarfia: Grafisk Afdeling ApS

Naqiterneqarfia: Lasertryk

DUF soqutigisaaqatigiiffiuvoq inuiaqatigiinni meeqqanut inuusuttunullu suliniaqatigiiffinnut 78-nut soqutiginnilluni suliniartunut ilaasoq. DUF-ip inuusuttut peqatigiiffinnut oqartussaaqataanermullu peqataanissaannik siuarsaasuvoq.

SIULEQUT

Danmarkip, Savalimmiut Kalaallit Nunaatalu akunnerminni suleqatigiilluernerat nunani taakkunani pingasuni imminnut ilisarismaqatigiinnermit tunngaveqarpoq. Ajuusaarnartumilli paasinarsivoq nunat akornanni ilisarismaqatigiinneq killeqartoq.

Taamaammat DUF – Dansk Ungdoms Fællesrådip suliniut Sjómaq Kalaallit Nunaanni Savalimmiunilu inuusuttut suliniaqatigiiffii suleqatigalugit aallartinneqarpoq, Naalagaaffeqatigiinnermi inuusuttut akunnerminni attaveqatigiinnissaat imminnullu ilisarismanerulernissaat siunertaralugu.

Suliniut ilimatsaassat tunngavigalugit aallartippoq. Assersuutigalugu danskit inuusuttaasa Naalagaaffeqatigiinnermut Kalaallit Nunaat Savalimmiullu pillugit ilisimasaat savalimmiormiut kalaallilu Danmark pillugu ilisimasaannit annikinnerupput. Nunat akornini inunnut isummiutiinnartakanik isiginnittoqartoq inuusuttullu Savalimmiuneersut Kalaallit Nunaaneersullu imminnut ilisarimarpiangitsut. Kiisalu inuusuttut nunani allani inuusuttoqatiminnut ataatsimuussusermik misigisimarpiangitsut.

Sjómaq-mi misissuinikkut suliniaqatigiit ilimatsaassat isummiutiinnakkallu tamakku qulaajarusuppaat. Ilumoorpat? Inuusuttut nunani Naalagaaffeqatigisaminniittut allat ataatsimuussuseqarfigalugit misigisimappat? Inuusuttut Kalaallit Nunaata, Savalimmiut Danmarkillu akornanni imminnut qanoq nalunngitsigippat? Inuusuttullu siunissami Naalagaaffeqatigiinneq pillugu qanoq isumaliorpap?

Naalagaaffeqatigiinnermi ataatsimuussuseq inuit akornanni suleqatigiinnermik aallaaveqarluinnarpoq. Suleqatigiinneq ingerlaannassappat kinguaariit nutaat tamarmik Naalagaaffeqatigiinneq pillugu ilinniartussaapput. Neriuteerput tassaavoq naleqartitat soorlu ataqqeqatigiinneq, alapernaassuseqarneq, naligiinneq ammasuunerlu aallaavigalugit suleqatigiittoqassasoq.

Siullerpaajugunartumik inuusuttut nunani pingasuneersut imminnut ilisarismaqatigiinnerat isumaallu nalunaarusiami ataatsimi aatsaat misissuiffigineqarluni nalunaarusiarineqarpoq. Ileqqorissaarneq atorlugu taamaaliorpugut tulluusimaarutigarpullu inuusuttut nunanit pingasuneersut tamaasa ilaatinnaasaat iluatsikkatigu.

Neriutigaarput nalunaarusiaq aqqutigalugu nunat akornanni ilisimasaqarfigeqatigiinnginneq iliuuseqarfigissallugu. Neriuppugut nalunaarusiap Danmarkimi, Savalimmiuni Kalaallit Nunaannilu naligiilluuni suleqatigiinneq, ilisareqatigiinneq attaveqarnerunerlu aallarnerluarumaaraa.

Atuarluarisi!

CHRISTINE RAVN LUND

DUF-imi siulittaasoq

OSKAR ISBOSETHSEN

AFS

PAULA LØVSTRØM PETERSEN

SORLAK

ILISIMANNINNEQ

Immikkoortumi siullermi inuusuttut nunat akornanni imminnut qanoq ilisarimatiginersut misissussavarput

Inuusuttut Naalagaaffeqatigiinneq pillugu nunallu pineqartut allat killilimmik nalunnigisaqartarput

Danskit, savalimmiormiut kalaallilu inuusuttaasa qaaginnarsiortumik Naalagaaffeqatigiinnerup politikikkut aaqjissuussaana pillugu ilisimasaqarput erseqqinnerusumillu tunngavia, atuuffia nalitsinnilu isumaanut tunngasunik ilisimasaqarpiaratik.

Nunat akornanni inuusuttut Naalagaaffeqatigiinneq oqaluttuarisaanermut politikikkullu suleqatigiinnermut Kunngeqarnermut Folketingimullu, nunat taakku pingasut tamarmik sinniiseqarfigisaannut attuumattittarpaat. Ataasiakkaat erseqqissartarpaat danskit kunngikkormiuisa ukiortaami oqalugiarnermi Naalagaaffeqatigiinneq taasaraat.

Inuusuttut Savalimmiuneersut Kalaallit Nunaanneersullu danskit inuusuttaasa Savalimmiunut Kalaallit Nunaannullu ilisimasaannut naleqqiullutik ilisimasaqarnerupput. Eqimattakkuutaani danskit inuusuttaat oqarput isumaqarlutik kalaallit inuusuttaat Danmarkip oqaluttuarisaaneranut, kulturianut danskillu inuusuttaannut ilisimasaqarnerugunartut danskit illuanut ilisimasaannut naleqqiullutik. Savalimmiormiut inuusuttaat isumaqarput Kalaallit Nunaat kalaallilu inuusuttaat pillugit ilisimasaqat annikitsuinnaasut soorluttaaq isumaqartut aamma kalaallit Savalimmiut taakkulu inuusuttaat pillugit ilisimasaqat annikitsuinnaasut. Spørgeskemat atorlugit misissuinnerup takutippaattaq danskit inuusuttaat Kalaallit Nunaat pillugu ilisimasaqat Savalimmiut pillugit ilisimasaannit annertunerusut.

Atuarfimmi atuartsineq ilisimasaqarnerunermut aqutissatut

Naak danskit inuusuttaasa arfineq-marluk qulit akornanni (71%) Naalagaaffeqatigiinneq pillugu atuartinneqarsimagaluarlutik, 39%-iisa nalunaarutigivaat atuarnermi ataasiaannarlutik tamanna pillugu atuartinneqarsimallutik. **30%-ngajaasa nalunaarutigivaat tamanna pillugu atuartinneqarsimannigisaannarlutik, imalt. nalullugu ilumut atuartinneqarsimallutik.** Savalimmiormiulli inuusuttaat allatut akippit, taakkumi akippit atuartut 80%-ii Naalagaaffeqatigiinneq pillugu atuartinneqarsimallutik. 53 %-it akippit sammisaq pillugu arlaleriarlutik atuartinneqarsimallutik.

Kalaallit Nunaanni apersoneqartut 70%-ii nalunaarput sammisaq pillugu atuartinneqarsimallutik, 39 % llu nalunaarlutik arlaleriarlutik sammisaq pillugu atuartinneqarsimallutik

Danskit inuusuttaasa amerlanersaasa (68%) nalunaarutigivaat Kalaallit Nunaata geografiia pillugu ilikkagaqarsimallutik ikinnerusullu (39%) oqaluttuarisaaneq pillugu ilikkagaqarsimallutik. Kisitsit matumani Savalimmiunut naleqqiullugu qaffasinneruvoq. Taakkumi nalunaarput (38%) geografi pillugu atuartinneqarsimallutik oqaluttuarisaanerlugu pillugu 19%-iinnaat atuartinneqarsimallutik.

Sanilliussinermi **savalimmiormiut inuusuttaasa amerlasuut (tamarmik 80% sinnerlugu) nalunaarutigivaat immikkoortuni sisamaasuni Danmark pillugu atuartinneqarsimallutik.** Savalimmiut Kalaallit Nunaat pillugu kisitsisaat appasinneruvoq - matumani nunalinerneq qaffasinnerpaavoq 60%-ulluni, sinnerilu appasinnerulaarlutik. Assiliaq tamanna kalaallit inuusuttaannissaq takussaavoq, Savalimmiunut annertussusaa immikkoortuni tamani 24-30 %-ulluni.

Kalaallit Nunaanni Danmark pillugu kisitsisit immikkoortuni sisamaasuni tamani Savalimmiunisullu qaffasippit. Taamaalilluni erseqqissivoq Kalaallit Nunaanni Savalimmiunilu Danmark pillugu ilisimasaqarneq illuanut sanilliullugu qaffasinnerujussuusoq, tassanilu atuarfik annertuumik atuuffeqartoq.

15 %

Danskit inuusuttaasa 15%-usut nalunaarutigivaat Savalimmiut pillugit ilisimasaqarpatik.

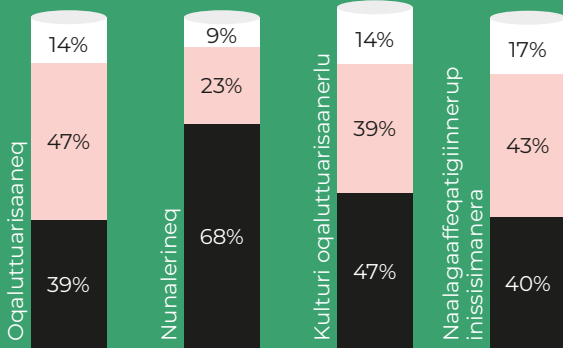
56 %

Danskit inuusuttaasa 56%-iusut nalunaarutigivaat atuarnermik nalaanni Naalagaaffeqatigiinneq pillugu ataasiaannarlutik atuartinneqarnikuullutik atuartinneqarsimannigisaannarlutilluunniit.

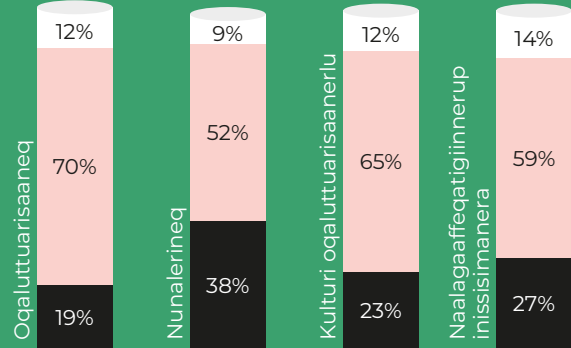
DANSKIT INUUSUTTAAT:

Atuarnerpit nalaani Kalaallit Nunaat/ Savalimmiut pillugit atuartitaanikuuit...

KALAALLIT NUNAA

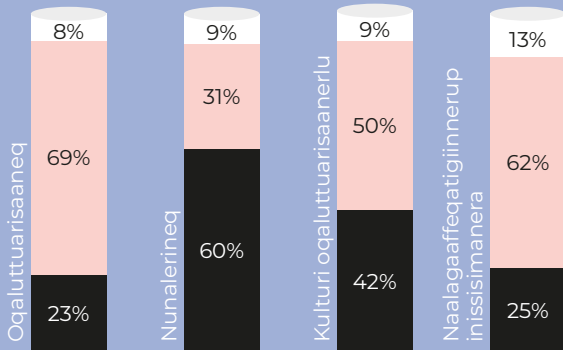
SAVALIMMIUT

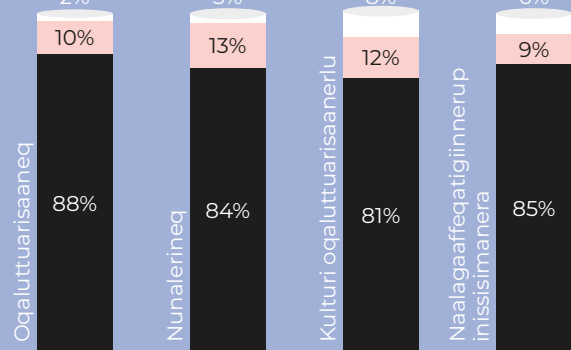
SAVALIMMIORMIUT INUUSUTTUT:

Atuarnerpit nalaani Kalaallit Nunaat/Danmark pillugit atuartitaanikuuit...

KALAALLIT NUNAA

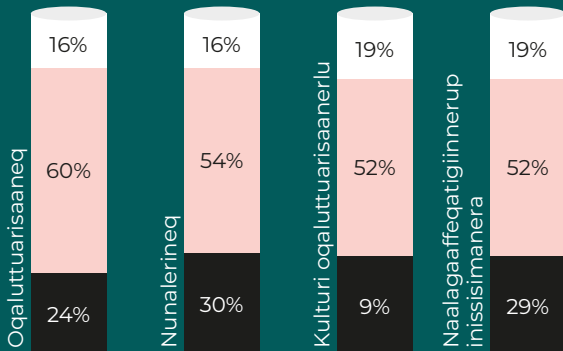
DANMARK

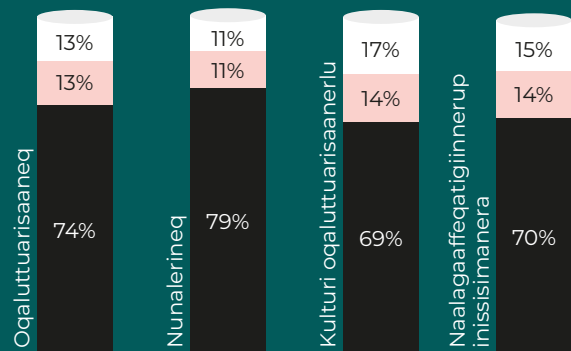
KALAALLIT INUUSUTTAAT:

Atuarnerpit nalaani Savalimmiut/Danmark pillugit atuartitaanikuuit...

SAVALIMMIUT

DANMARK

■ Aap ■ Naamik □ Naluara

Savalimmiut pillugit ilisimasat killeqarput

Danskit kalaallillu inuusuttaasa Savalimmiut pillugit ilisimasaat appasipput. Apersorneqartuni peqataasut erseqqissarpaat Savalimmiut pillugit ilisimasatik tassaasut pinngortitaq inuusutissarsionnertigullu aalisarneq savaateqarnerlu.

Danskit kalaallillu inuusuttaasa Savalimmiut pillugit nalinginnaasumik ilisimasatik killeqartut oqaatigaat.

Amerlasuut eqqaavaat atuarnerminni Savalimmiut pillugit tusagaqarsimanatik. Tamanna spørgeskematigut misissuinerit uppersarparaat, tassani danskit inuusuttaasa Savalimmiut pillugit atuartinneqarsimasut 20 %-it missaanni appasinnerusut Kalaallit Nunaanni akisunut naleqqiullutik.

Inuusuttut apersorneqartut eqqaamasaat naapertorlugit nalinginnaasumik Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu Savalimmiut pillugit atuartitsineq appasinneruvoq.

Ilisimasaqarnermut tunngaviit

Spørgeskema atorlugu misissuinerit naapertorlugit danskit inuusuttaasa ikittuinnaat nalunaarutigaa ilisimasatik paasisutissat pissarsiatik tusarfinnit tutsuiginartuneersuusut (Kalaallit Nunaannut 22 % Savalimmiunullu 14%).

Ataatsimut isiginnilluni kalaallit inuusuttaat Danmark pillugu ilisimasaqarnerujussuupput Savalimmiunut tunngasuninngarnit, danskit inuusuttaasa nunanut taakkununga ilisimasaat killilerujussuusut, savalimmiullu inuusuttaasa nunanut taakkununga ilisimasaat qeqqaniikannerluni.

"Savalimmiut pillugit atuarfimmil sammisagar-nikuunngilanga. Naalagaaffeqatigiinneq pineqaraangat Kalaallit Nunaat annermik pineqartarpoq. Savalimmiut imaannerusarpoq, aap, piupput."

Arnaq danskeq, 22-nik ukiulik.

DANSKIT INUUSUTTAAT

Kalaallit Nunaat/Savalimmiut pillugit ilisimasavit tunngaviat qanoq oqaluttuarerusoppiuk?

Amerlanerit akipput, ilisimasatik tusakaminnit tunngaveqartut (36% Kalaallit Nunaannut 39%-llu Savalimmiunut), pingajorarterutingajai (Kalaallit Nunaat) sisamararterutaallu (Savalimmiut) nalunaarput paasisaminnut tunngaviusut tassaasut tusarfii tutsuiginartut tusakkallu akuleriit. 15%-ii nalunaarput Savalimmiut pillugit ilisimasaqanngilluinnarlutik.

SAVALIMMIORMIUT INUUSUTTAAT

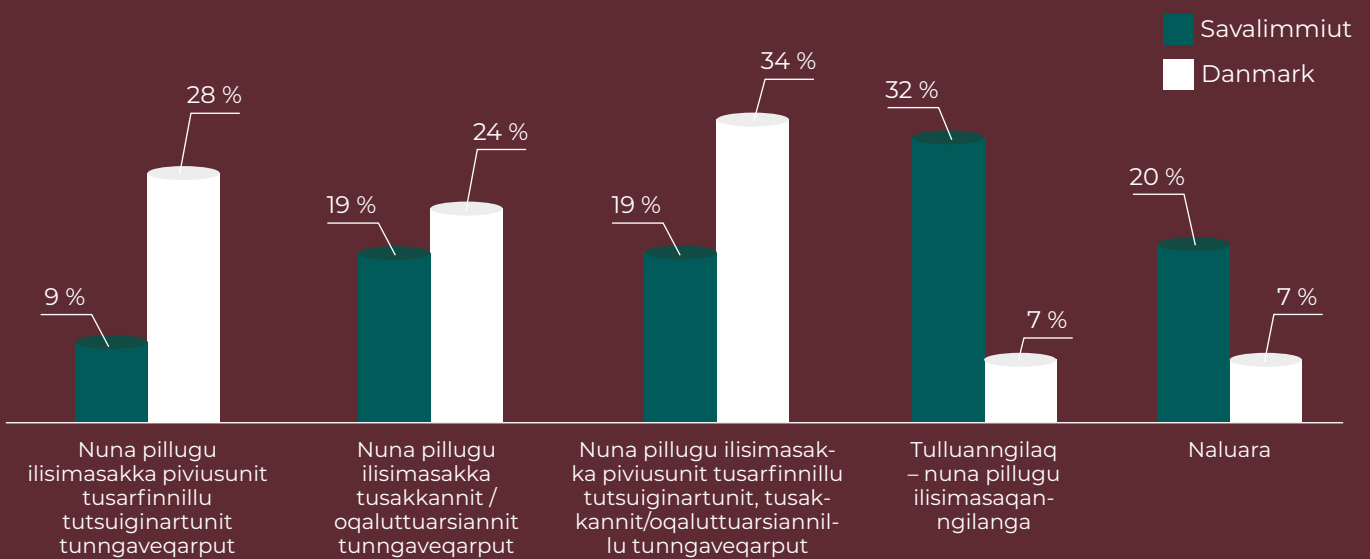
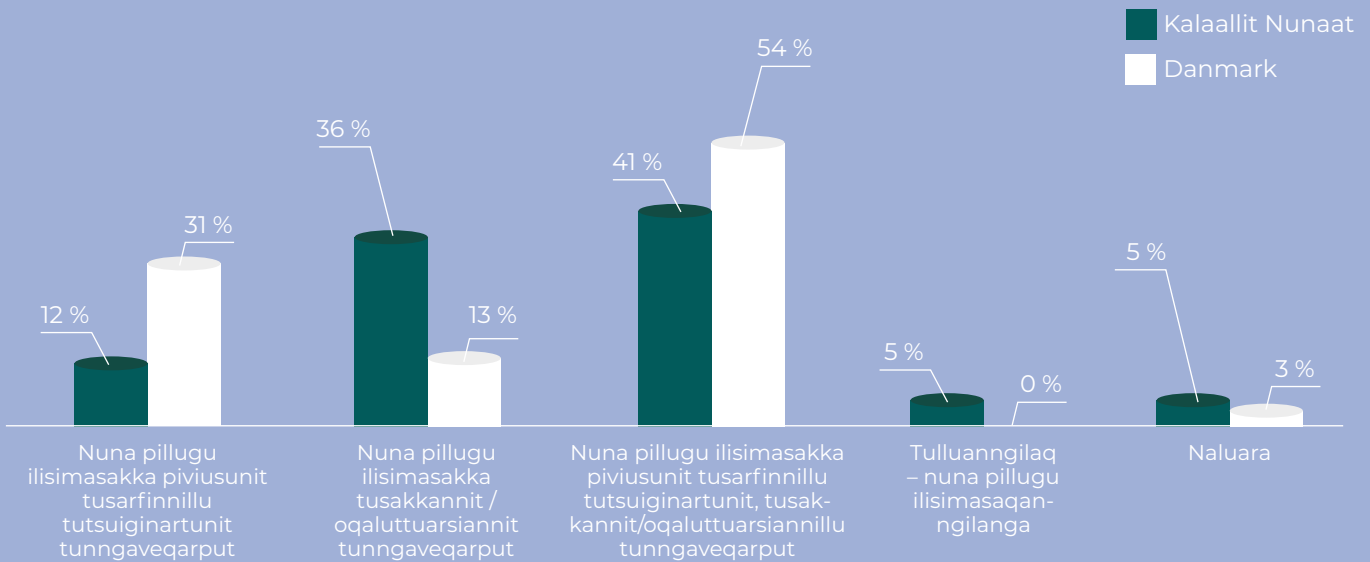
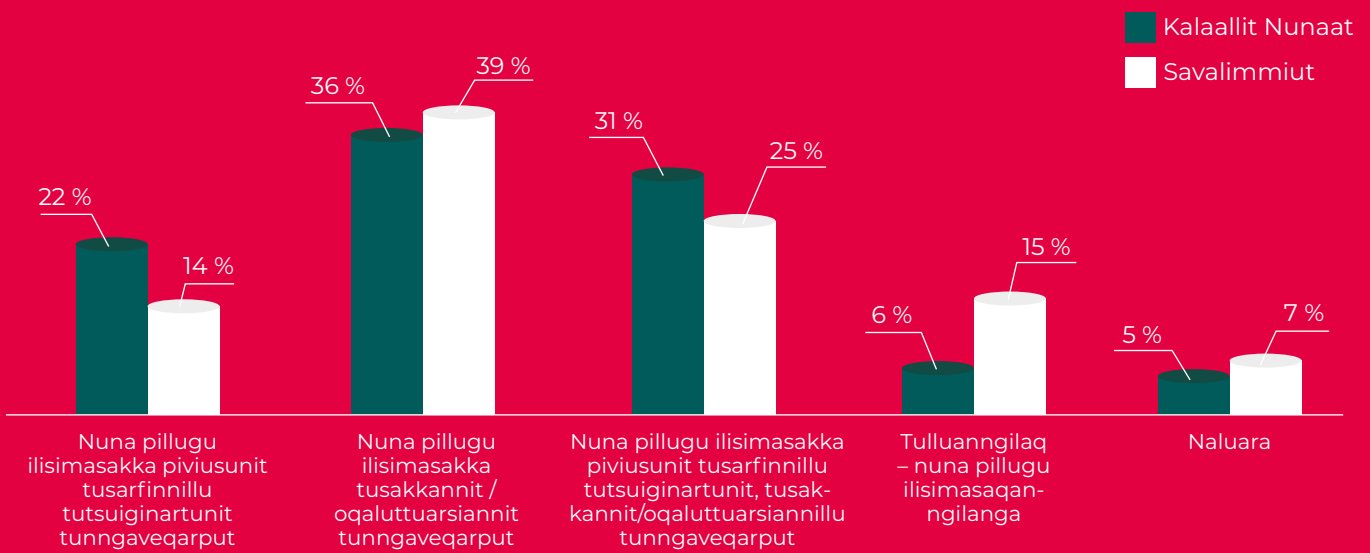
Kalaallit Nunaat/Danmark pillugit ilisimasavit tunngaviat qanoq oqaluttuarerusoppiuk?

Savalimmiut inuusuttaasa 36 %-iisa Kalaallit Nunaat pillugu ilisimasatik tassaasut tusarsimasanit, 12%-iisalu oqaatigaat ilisimasatik tusarfinnit tutsuiginartuneersuusut (41% akipput akuleriissut). 31 %-it Danmark pillugu ilisimasaat tusarfinnit tutsuiginartunit tunngaveqarput, 13 %-t tassaallutik tusarsimasanit 54%-llu akuleriissunit. **5%-iinnaat Kalaallit Nunaat pillugu ilisimasaqanngillat, 0%-llu Danmark pillugu ilisimasaqaratik nalunaarlutik.**

KALAALLIT INUUSUTTAAT

Savalimmiut/Danmark pillugit ilisimasatit suminngaanneerfii qanoq oqaluttuarisinnaavigit?

Kalaallit inuusuttaasa 28%-iisa Danmark pillugu ilisimasamik tunngavii tusarfinnit tutsuiginartuneernerarparaat 24%-llu tusarsimasaminneernerarlugit (34%-iisa nalunaarparaat akuleriissut). 9%-iinnaasa oqaatigaat Savalimmiut pillugit ilisimasatik tusarfinnit tutsuiginartuneersut, **32%-iisalu Savalimmiut pillugit ilisimasaqaratik nalunaarlugu.** 19%-ii akipput ilisimasatik tusarsimasaminnit tunngaveqartut 19%-llu akillutik akuleriinneersut.

SOQUTIGISAT

Immikkoortumi matumani sammissavagut inuusuttut Naalagaaffeqatigiinnermut nunanullu allanut soqutiginninneri

Amerlanerussuteqarluartut isumaqarput Naalagaaffeqatigiinneq pillugu ilisimasaqarnissaq pingaartoq

Danskit affaat sinnilaarlugit (52%) isumaqarput pingaartuusooq (34%) imaluunniit pingaartorujussuusooq (18%) Naalagaaffeqatigiinnermut, Kalaallit Nunaannut Savalimmiunullu ilisimasaqarnissaq. "Pingaaruteqakannerpoq"-mik akisut amerlassutsit (31%), amerlanerussutillit 83%-it isumaqarput ilisimasaqarnissaq pingaartuusooq pingaaruteqartorujussuulluniluunniit.

Kisitsisit assingusut kalaallit savalimmiullu inuusuttaannut erserput. Kalaallit inuusuttaasa 54%-ii akipput Naalagaaffeqatigiinnermut ilisimasaqarnissaq "pingaartoq" imlt. "pingaartorujussuusooq". "Pingaarpoq" ilanngukkaanni 86%-it isumaqarput Naalagaaffeqatigiinneq pillugu ilisimasaqarnissaq pingaartoq. Savalimmiut inuusuttaasa 65%-ii isumaqarput Naalagaaffeqatigiinnermut ilisimasaqarnissaq "pingaartoq" imlt. "pingaartorujussuusooq". 22%-it isumaqarput "pingaakanersuusooq", taamaalilluni 87%-it pingaarsorinillutik pingaartorujussuorinillutillunniit.

Taamaalilluni Naalagaaffeqatigiinnermi nunat akornanni ikittuinnanguit isumaqarput Naalagaaffeqatigiinneq pillugu ilisimasaqarnissaq pingaaruteqanngitsoq.

Inuusuttut nunat allat tikikkusuppaat, taamaaliornikkut ilisimasatik qaffakkumallugit

Inuusuttut ilisimasamik qaffannissaat ass. atuartitsinerinnakkut pissarsiarerusunngilaat, nunat tikinnerisigut imminnut ilisareqatigiikkusupput. Inuit sisamaangaagasa pingasut Kalaallit Nunaat siullerpaamik takorusuppaat takoqqikkusulluguluunniit, kisitsillu Savalimmiunut 67%-uvoq. Ikittuinnanguit nunani taakkunaniinnikuupput (7% aamma 5% Kalaallit Nunaannut Savalimmiunullu).

Inuusuttut amerlanerit Kalaallit Nunaanneersut Savalimmiuneersullu Danmark tikinnikuuaat. Savalimmiormiut inuusuttaasa 87%-iisa Kalaallit Nunaat tikikkusuppaat (74%-iisa siullerpaamik) Danmarkilu (77%-iisa tikeqqillugu). Kalaallit inuusuttaasa 85%-iisa Danmark tikikkusuppaat (68%-it tikeqqillugu), 75 %-llu Savalimmiut tikikkusuppaat (65%-iisa aatsaat siullerpaamik).

Inuusuttut soqutigisaat pillugit nalunaarusiami tamakkiisumik uani atuarit **sjomaq.org**

"Inuusuttut assigiinngisuteqarpallaanngillat. Immitsinnut eqqarsaersorfigisarpugut, tamannali uppernarsisinnaanngilarput paasisaqarnerujumalluta immitsinnut tikeraartinnata."

Angut danskeq, 26-nik ukiulik

"Pitsaassagaluarpoq 18-liisinnata ilisimasaqarlualerutta, 18-liiguttami qinnersisinnaatitaalissaagut. Ilisimasat sinnaavagut, taamaalillutik inuusuttut susoqarneranut malinnaanerusinnaamata."

Arnaq savalimmiormioq, 24-nik ukiulik.

ISIGINNITTAASEQ

Immikkoortumi matumani immikkut isiginiassavagut inuusuttut imminnut qanoq isiginersut, nunanilu allani inuusuttoqatiminnut ataatsimuussuseqartutut misiginersut.

Isiginnittaaseq

Inuusuttut apersorpavut nunani allaniittunut nalinginnaasumik isiginnittaaseq, tusagassiuitit saqqummiussisarnerat namminnerlu isiginnittaasiat pillugit.

Danskit inuusuttaasa Kalaallit Nunaannut Savalimmiunullu namminneerlutik isiginnittarnerat nalinginnaasumik isiginnittaatsimit tusagassiuitillu saqqummiussisarnerannit pitsaanerujussuuvoq. **Danskit 26 %-iisa** Danmarkimi Kalaallit Nunaannik **nalinginnaasumik isiginnittaaseq** ajunngitsorujussuuartut ajunngitsutullunniit nalilerpaat. Pingajorarterutaasut (32%) isumaqarput ajunngitsuunanilu ajortuunngitsoq, 31%-illu isumaqarlutik isiginnittaaseq ajortuusoq ajortupilussuusorluunniit. Savalimmiunut nalinginnaasumik isiginnittaaseq danskit inuusuttaannit pitsaasupilussuuartut pitsaasutullunniit nalilerneqarpoq (44%), 7%-iinnaallu nalilerpaat isiginnittaaseq pitsaanngitsusoq pitsaanngilluinnartorluunniit.

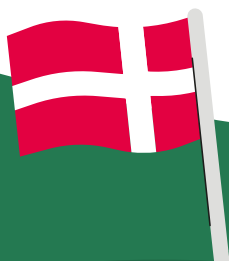
Akisut quliugaangata sisamat isumaqarput Kalaallit Nunaat Savalimmiullu ajortumik ajunngitsumillunniit **tusagassiuititigut** saqqummiunneqartartut. Allatigulli danskit inuusuttaasa Kalaallit Nunaat Savalimmiullu qanoq nittarsaanneqartarneri pillugit isumaqarput. 23%-it 40%-llu isumaqarput Kalaallit Nunaat Savalimmiullu amerlanertigut ajunngitsumik takutinneqartartut, **25%-it 5%-llu isumaqarput tusagassiuitini nittarsaassisarneq amerlanertigut pitsaanngitsuusartoq ajorluinnartuulluniluunniit.** Taama nalilisoqaraluartoq danskit inuusuttaat **namminneq isiginnittaasertik tusagassiuitit nittarsaassinerannit nalinginnaasumillunniit isiginninnermit pitsaanerusoq.** 48%-it 54%-llu Kalaallit Nunaannik Savalimmiunillu isumaat pitsaasuuvoq.

Savalimmiormiut inuusuttaat naliliippat Danmarkimik isiginnittaaseq nalinginnaasoq pitsaasuusoq (64%), Kalaallit Nunaannullu 52%-ulluni. Savalimmiut tusagassiuitaasa Danmarkimik saqqummiussisarnerat Kalaallit Nunaannit ajunnginneruvoq (57%-it isumaqarput Danmark ajunngitsumik saqqummiunneqartartoq, 15%-iinnaat isumaqarlutik tusagassiuitit Kalaallit Nunaat pitsaasumik saqqummiuttaraat). **Savalimmiut inuusuttaasa Kalaallit Nunaannik isiginninnerat Danmarkimit ajornerujussuuvoq.** 58%-it Danmarkimut isumaat pitsaasuuvoq, 7%-it pitsaanngitsuulluni. Kalaallit Nunaannut 16 %-it ajunngitsumik isiginnippat, **47%-rujussuillu pitsaanngitsumik isiginnillutik.**

Kalaallit inuusuttaasa isiginninnerat allaalaarpoq. Taakku Savalimmiunut isiginninnerminni affangajaasa immikkoortuni pingasuusuni nalunerarpaat. 32%-it nalunaarutigaa Savalimmiut pillugit ilisimasaqaratik (naleqq. ilisimanninneq pillugu immikkoortoq). Ikittuinnannguit pitsaanngitsumik isiginnippat. 38%-it naliliippat, nalinginnaasumik Savalimmiunut isiginninneq pitsaasuusoq, 22%-it isumaqarput tusagassiuitit Savalimmiut ajunngitsumik saqqummiuttaraat 22%-llu Savalimmiunut ajunngitsumik isiginnillutik.

Danmarkimut isiginninneq pillugu 37%-it oqarput, Danmarkimut nalinginnaasumik isiginninneq ajunngitsusoq. 21%-it isumaqarput, kalaallit tusagassiuitaasa Danmarkimut ajunngitsumik saqqummiuttaraat, **15%-iinnaallu Danmarkimut ajunngitsumik isiginnippat.** 44%-ii oqarput nalinginnaasumik isiginninnermik pitsaananilu ajortuunngitsoq, **20%-llu pitsaanngitsumik isiginnittut.**

Qupperneq 11-miittut takussutissiat takukkit

ISUMMIUTIINNAKKAT OQALUTTUARSIALLU PITSAANNIGITSUT

Isummiutiinnakkat oqaluttuarsiallu pitsaanngitsut Inuusuttut nunanut allanut isiginninneri

Misissuinermi inuusuttut pineqartut tamarmik tikkuarpaat nunanut allanut isiginnittaasertik isummiutiinnakkanik taamaassorinninnernillu sunnersimaneqartoq, taamaalillunilu qangali taamaassorinninnermik isiginnittaatsimeerluni. Naak inuusuttut danskinut, savalimmiormiunut kalaallinullu isummiutiinnakkanik pigisaqarna-veersaaraluartutik, ilisimagamikkumi pissusiviusut assigiinngisitaarnerusut, nalunngilaat isummiutiinnakkat ilisimasaqanngissusermik tunngaveqartut.

Savalimmiormiut danskillu inuusuttaasa Kalaallit Nunaat pillugu ilisimasaat oqaluttuarsianit pitsaanngitsunit tunngaveqarput

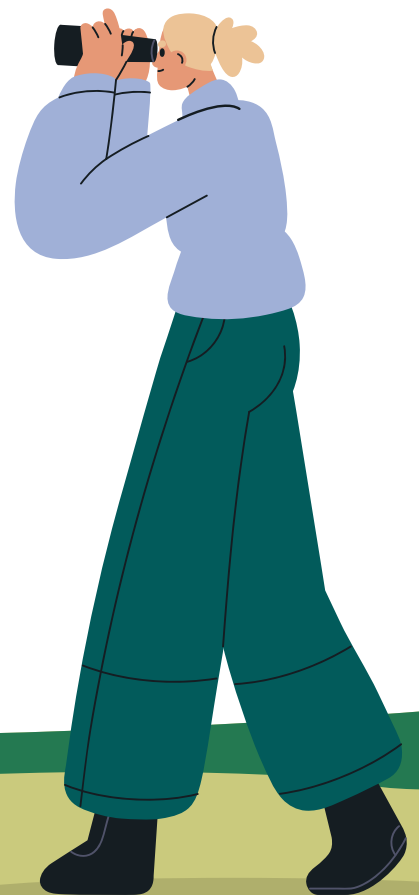
Apersorneqartuni danskit savalimmiormiullu inuusuttaat Kalaallit Nunaat pillugu ilisimasaat apeqqutigineqarput. Matumani taaneqarput Kalaallit Nunaata pinngortitaa, uumasut naalagaafiillu aaqqissuussaanerisa inissisimani pillugit. Taakku sania-tigut isumaginninnikkut kulturikkullu atukkat eqqaaneqarput, atugarliornerit, kinguaassiuutitigut atornerluinerit, imerajunneq, aningaasakilliorneq suliffissatigut ilinniarfissatigullu periarfissagissaannginnerit kulturikkullu kingornussat ulorianartorsiornerat pillugu oqaatigisakkat pineqarlutik.

Savalimmiormiut danskillu pillugittaag isummiutiinnakkanik oqaluttuarsiaqarpoq

Kalaallit danskillu apersorneqartut Savalimmiut pillugit ilisimasaat apeqqutigineqaraangata pinngortitaaq aalisarnermik savaateqarnermillu inuussutissarsiornerat erseqqissartarpaat. Danskillu inuusuttaasa ataasiakkaat arfanniarnertaaq eqqaavaat, isumaqarlutillu savalimmiormiut qallunaanut naleqqiullutik qanganisarsiornerusut, atueqqinneq kiisalu inuiaqatigiit ikittunnguummata meeraqannginneq eqqaaneqarput. Danskit kalaallit inuusuttaannit nipituutut, naalagaaniartutut, nikassaasutut ilisimasakittutullu eqqaaneqarput.

"Danmark ilisimareerpara, feeriami tappavunnar-tuaannaratta. Ajunngitsumik eqqarsaateqarfigaara, aammali ajortumik, tassami nikagineqarpugut. Imerajuttutut eqqartortarpaatigut."

Arnaq kalaaleq, 24-nik ukiulik

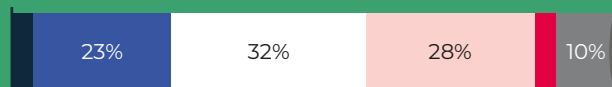

N=1,014

DANSKIT INUUSUTTAAT

Danmarkimik isiginnineq nalinginnaasoq qanoq nalilerpiuk?

Kalaallit Nunaat

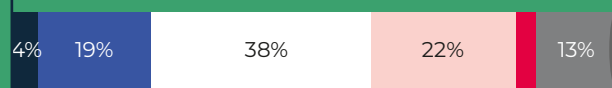

Savalimmiut

Danskit tusagassiuutaasa nunamik nittarsaassisarnerat qanoq nalilerpiuk?

Kalaallit Nunaat

Savalimmiut

Nunamik isiginnittaatsit nalinginnaasumik qanoq ittuua?

Kalaallit Nunaat

Savalimmiut

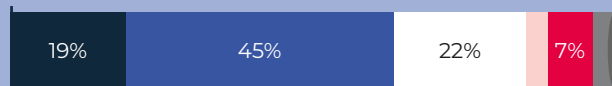

N=222

SAVALIMMIORMIUT INUUSUTTAAT

Savalimmiuni nunamik isiginnittaaseq nalinginnaasoq qanoq nalilerpiuk?

Danmark

Kalaallit Nunaat

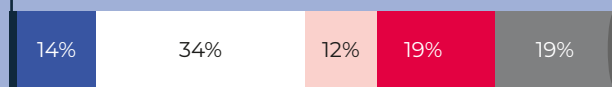

Savalimmiut tusagassiuutaasa nunamik nittarsaassisarnerat qanoq nalilerpiuk?

Danmark

Kalaallit Nunaat

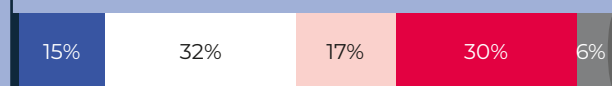

Nunamik isiginnittaatsit nalinginnaasumik qanoq ittuua?

Danmark

Kalaallit Nunaat

N=318

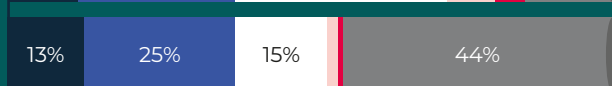
KALAALLIT INUUSUTTAAT

Kalaallit Nunaanni nunamik isiginnittaaseq nalinginnaasoq qanoq nalilerpiuk?

Danmark

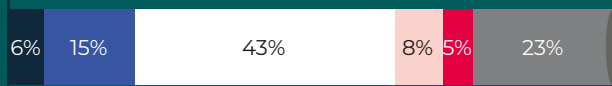

Savalimmiut

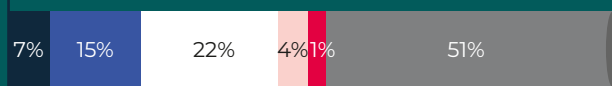

Kalaallit Nunaanni tusagassiuutit nunamik nittarsaassisarnerat qanoq nalilerpiuk?

Danmark

Savalimmiut

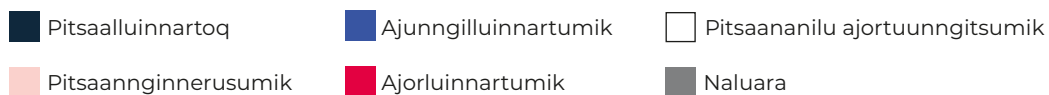

Nunamik isiginnittaatsit nalinginnaasumik qanoq ittuua?

Danmark

Savalimmiut

ATAATSIMUUSSUTSIMIK MISIGINEQ

Immikkoortumi matumani sammineqarput inuusuttut nunat akornanni ataatsimuussusermik misiginerat, kulturikkut inuusaatsitigullu imminnut atassusersinnaanersut.

Naalagaaffeqatigiinnerup iluani inuusuttut nunani allani inuusuttoqatiminnut assigiingitsorujussuarmik ataatsimuussusermik misigipput, allallu kulturiannut imminnut qanoq attuumassusersinnaanertik assigiingitsumittaaq isigalugu.

Danskit inuusuttaasa ikittuinnaat Kalaallit Nunaannik Savalimmiunillu naalagaaffeqatigiinnermik misigissuseq pigaat – amerlanerit atasutut misiginngillat nunanullu allanut attuumassuteqartutut misiginatik. Amerlanerussutillit inuusuttoqatitik Kalaallit Nunaanneersut Savalimmiunersullu ataatsimoorussaqaqarfigalugit misiginngilaat misiginngilluinnarlugilluunniit (71% aamma 66%).

Savalimmiormiut inuusuttaat annertunerusumik danskit kalaallillu inuusuttaat ataatsimoorussuteqarfigalugit atafigalugillu misigipput aammali assigiingitsumik apeqqut akillugu. Amerlanerit inuusuttunut Kalaallit Nunaanneersunut (62%) Danmarkimeersunullu (56%) ataatsimooruteqarlutik misigipput. 58%-it 60%-llu Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu kulturimut atallutik misigipput. Naak apeqqummut assigiingitsumik akigaluartut takuneqarsinnaalerpoq Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu kulturimut ataatsimuussusermillu misigisut.

Kalaallit inuusuttaasa Savalimmiut pillugit ilisimasaat Danmarkimut sanilliullugit immikkoortuni tamani appasinerupput. Kalaallit ikittuinnaat Savalimmiormiut inuusuttaannut ataatsimuussusermik misigipput (21%) 49%-iilu annikitsuinnarmik imlt. ataatsimooruteqanngilluinnarnermik misigalutik, 30%-llu nalornipput. **47%-it misigisimapput ilaatigut annertuumik, danskit inuusuttaat ataffigalugit**, 38%-it annikinnermik imaluunniit misigisimannngivillutik. Amerlanerussuteqarluartulli, 67 %-it danskit kulturiannut atallutik misigisimapput, Savalimmiullu kulturiannut 21%-it attuumassuteqarlutik misigisimallutik.

Kalaallit inuusuttaasa 71 %-it savalimmiormiullu inuusuttaasa 68 %-ii isumaqarput ilisimasaqarneruneq atanerunermik misigisaqartitsissasoq. **Danskit inuusuttaat 61%-it isumaqarput Kalaallit Nunaat Savalimmiullu pillugit ilisimasaqarnerunikkut ataneruneq misigisinnaassallugu (21%-it naaggaarput 18 %-llu nalornipput).**

"Isumaqarpunga nunat tamarmik allanut isummiuteriigaqartut, isumaqarpungali Danmarki Kalaallit Nunaallu amerlanerusunik pitsaangitsunik imminnut isummiuteriigaqartut, tassami qaninnerusumik attaveqaratta. Kalaallit Nunaannimi savalimmiormioqarfiunngilaq. Ulluinnarni danskerpassuit takjuarpavut, atuarfinni, suliffeqarfinni, naalagarisavullu danskiugajuttarput."

Arnaq kalaaleq, 24-nik ukiulik

DANSKIT INUUSUTTAAT

Qanoq annertutigisumik inuusuttut nunani allaniittut ataatsimooqatigalugit misigisimavit?

Kalaallit Nunaat

Savalimmiut

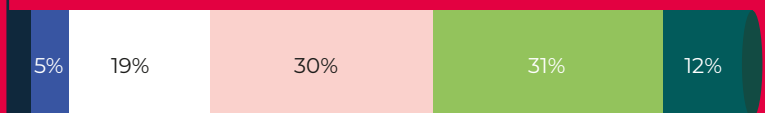

Qanoq annertutigisumik nunap kulturianut inooriaasianullu atallutit misigisimaviuk?

Kalaallit Nunaat

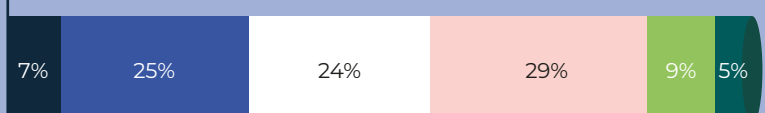
Savalimmiut

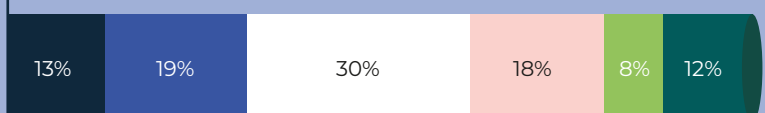
SAVALIMMIORMIUT INUUSUTTAAT

Qanoq annertutigisumik inuusuttut nunani allaniittut ataatsimooqatigalugit misigisimavit?

Danmark

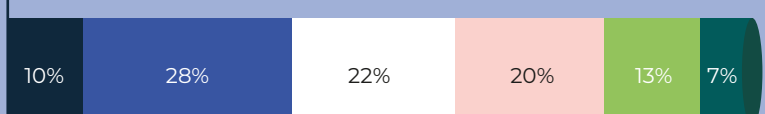

Kalaallit Nunaat

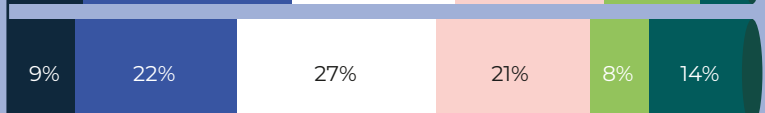

Qanoq annertutigisumik nunap kulturianut inooriaasianullu atallutit misigisimaviuk?

Danmark

Kalaallit Nunaat

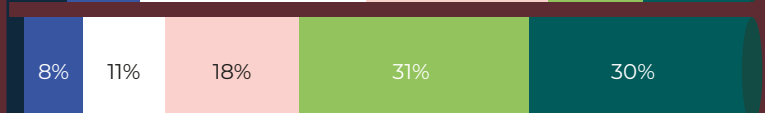
KALALLIT INUUSUTTAAT

Qanoq annertutigisumik inuusuttut nunani allaniittut ataatsimooqatigalugit misigisimavit?

Danmark

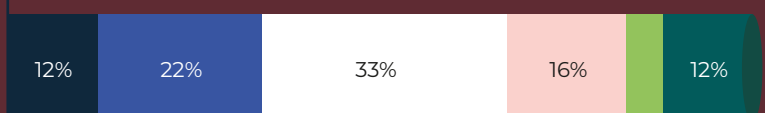

Savalimmiut

Qanoq annertutigisumik nunap kulturianut inooriaasianullu atallutit misigisimaviuk?

Danmark

Savalimmiut

Assorsuaq Assut Naammaginantumik Annikitsumik Naamerluinnaq Naluara

ISUMA

Nalunaarusiap immikkoortuani matumani inuusuttut politikikkut suleqatigiinneq siunissamilu nunat akornini suleqatigiinnissaq pillugu misissuivugut.

Inuusuttut amerlanerussutillit suleqatigiinnarnissaq tamatumalu nukittorsarnissaa tapersorsorpaat.

Nunat pingasut akornanni amerlanerussutillit isumaqarput Naalagaaffeqatigiinnermi nunat suleqatigiinnerat ataannasasooq nukittorsarneqassasorluunniit, naak kalaallit savalimmior-miullu inuusuttaasa suleqatigiinneq pitsaasuinnartut isiginngikkaluaaraat. Aamma inuusuttut nunani tamani isumaqarput Naalagaaffeqatigiinneq nutartertariaqartoq.

Siunissami suleqatigiinnissamut isummat

Danskit inuusuttaasa 52%-it nunat akornanni suleqatigiinneq nukittorsarusuppaat, 19%-it ullumikkutut ittoqaannarnissaa kissaatigigaat. **Taamaalilluni 71%-it taama ingerlasoqarnissaa suleqatigiinnerusoqarnissaaluunniit kaammattuutigaat.** 11%-it arlaatigut suleqatigiikkunnaartoqarnissaa (1-4-mut) kissaatigigaat, 18%-it nalornigaat. Tre procentit 1-2-mut taamaallaat akisut.

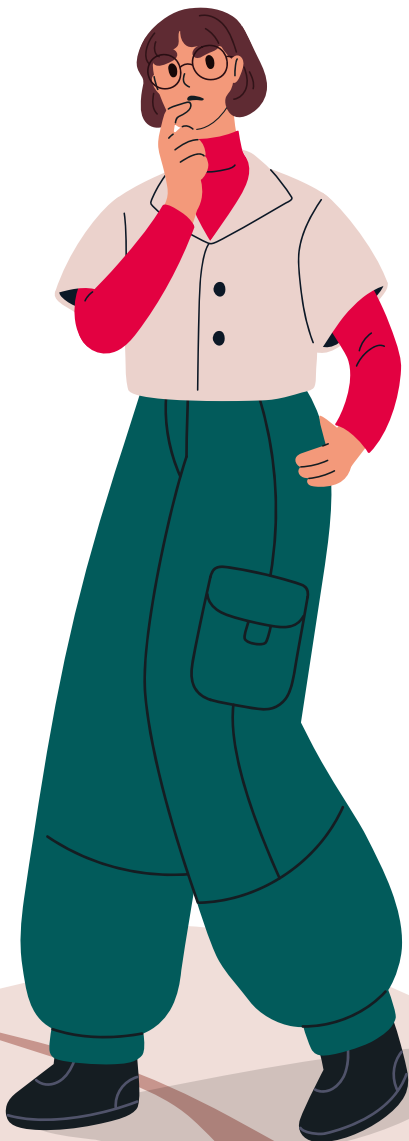
Savalimmior-miut inuusuttaanni 51%-it nunat akornanni annerusumik minnerusumilluunniit suleqatigiinnerunissaq kissaatigigaat. 12%-it taamaatsiinnarusuppaat, 41%-llu suleqatigiinnerup nukittorsarneqarnissaa kissaatigigaat. 31 %-it suleqatigiikkunnaaminissaq kissaatigigaat (skalamit 1-mit 4-mut). Savalimmior-miut inuusuttaasa taamaalillutik apeqqut isumaqatigiinngissutigaat, naak amerlanerussutillit suleqatigiinnerup ataannarnissaa nukittorsarnissaalu kissaatigialuaaraat.

Tamannalu **kalaallit inuusuttaannissaaq** naammattuugas-saavoq, taakku 52%-iisa nukittorsarneqaaqqugaat, 12%-iisalu maannakkutut iinnaqqugaat, katillugu **64%-it taamaagin-naqqulluguluunniit nukittorsarneqaaqqaat.** 28%-it nalunaaru-tigaat suleqatigiinneq nukittorsangaatsiarneqassasooq (10/10). Illuatungaaniilli 13%-it suleqatigiinneq taamaativeqqaat (skalami 1). Naak suleqatigiinneq pigiinnarneqaaqqullunilu nukittorsarneqaaqqugaluartoq aamma akerliosoqarpoq.

Nunat akornanni inuusuttuni **misissuivigineqartuni** Naalagaaffeqatigiinnerup isummerfiginissaa nalornissutigineqarpoq, pitsaaqutit pitsaanngequtillu takusinnaagamikkit – aammalu nunat qanoq namminneerlutik oqartussaatinissaat imlt. suleqatigiinnerup unitsivinnissaata kingunissai takorloorumi-naatsinneqarput.. Danskit inuusuttaasa misissuiffigineqartut qanoq isummernissartik nalornissutigaat. Ilaannut nalornineq patsiseqarpoq Naalagaaffeqatigiinnerup nalitsinnut tulluarnera sunniutaalu tungavissaqartinnginnamikkitt. Savalimmior-miut kalaallillu inuusuttaasa ilaasa nunamik namminersuvinnissaat piumanerugaluaraat. Matumani allat isumaqarput namminersulivinnissaq anguniarneqassasooq, kisiannili ukiut suli arlariit atorlugit tamanna sulissutigineqassasooq. Inuusuttulli nalornip-put arlariinnik patsiseqarlutik.

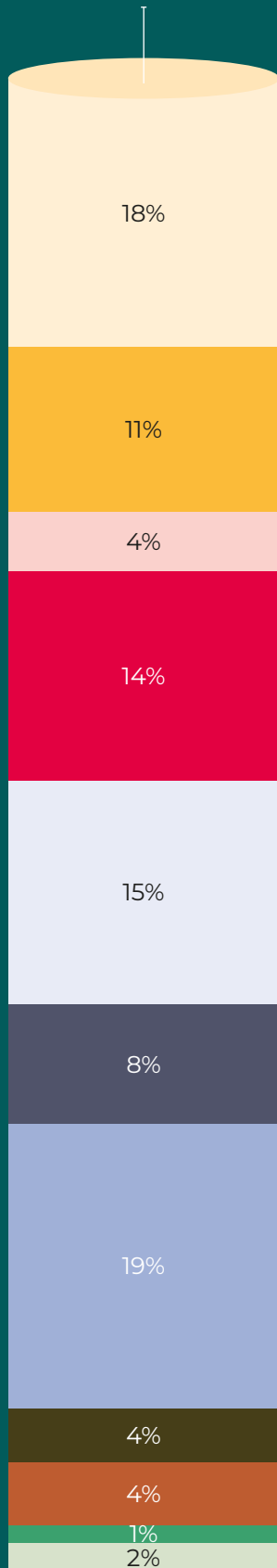
”Eqqarsanngilanga Naalagaaf-feqatigiinnermi peqataa-juannassasugut, tunnga-vilersuutissaqanngilanga, misigivungali ullut arlaanni namminersulivissasugut”

Arnaq kalaaleq, 19-nik ukiulik

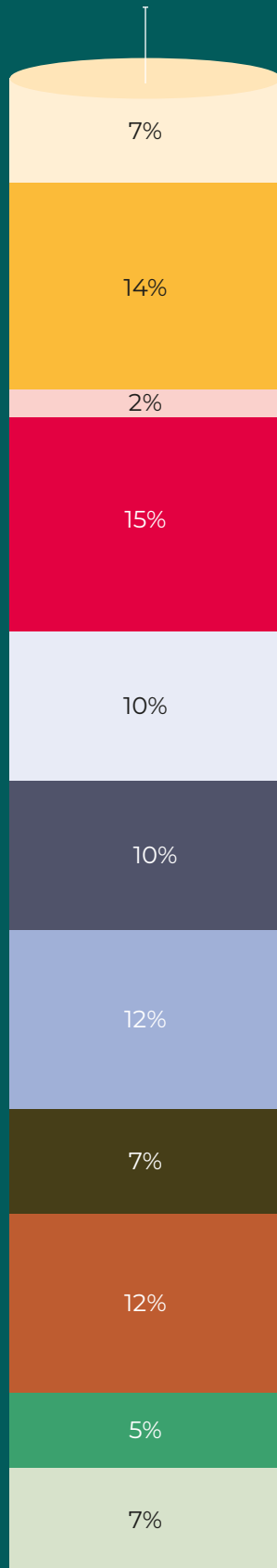
DANSKIT INUUSUTTAAT

Siunissami Naalagaaffeqa-tigiinnerup iluani suleqatigiinnissaq qanoq isigaajuk?

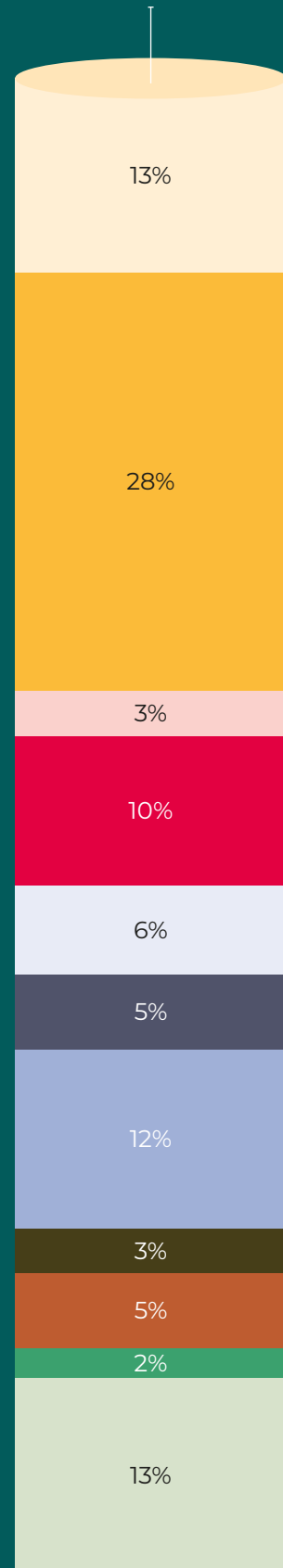
SAVALIMMIUT INUUSUTTAAT

Siunissami Naalagaaffeqa-tigiinnerup iluani suleqatigiinnissaq qanoq isigaajuk?

KALAALLIT INUUSUTTAAT

Siunissami Naalagaaffeqa-tigiinnerup iluani suleqatigiinnissaq qanoq isigaajuk?

1 Suleqatigiinneq atorunnaassaaq

2

3

4

5 Maannatut issaaq

6

7

8

9

10 Nukittorsartari-aqarpoq

Naluara

Suleqatigiinneq naligiinnerulerpa?

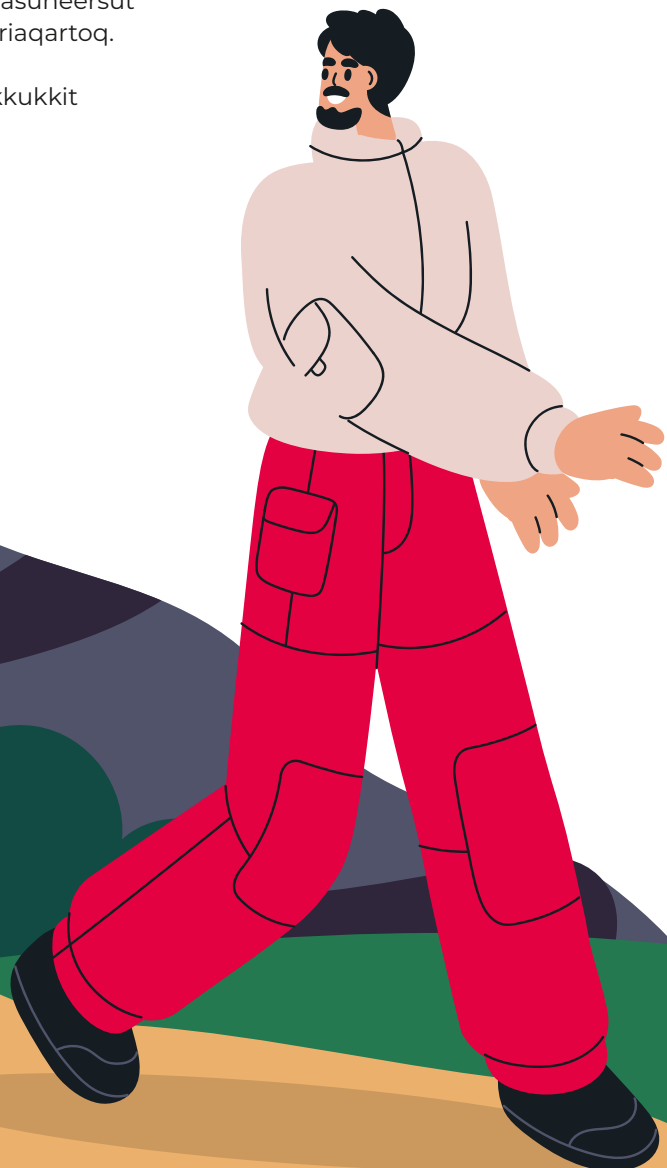
Inuusuttut nunanit pingasuneersut annikitsuinnarmik isumaqarput, ukiuni kingullerni tallimani naligiinneruneqarsimasoq. Amerlasuut nalunerarput. Danskit inuusuttaanni 36%-it isumaqarput, ilaatigut imlt. annerusumik naligiinneqalersimasoq, 39%-iisa nalornigaat. Kalaallit inuusuttaat eqqarsaatigalugit amerlaqataat isumaqarput, tassa 25%-it aamma 35%-it. Savalimmiut inuusuttaanni 20%-it akipput naligiittoqalersimasoq naligiinnerusoqalersimasorluunniit, 44%-iisalu "annikitsumik" naligiittoqalersimanera eqqaavaat. 24%-llu "naluara" akissutigalugu.

Taamaalilluni inuusuttut nunani tamani isumaqatigiissutigaa annikitsuinnarmik naligiittoqalersimasoq. Toqqagassami "naluara"-mik toqqaasimasut amerlanerata takutissinnaavaa apeqqutip akinissaanut naammaginartumik ilisimasaqannginneq.

Naalagaaffeqatigiinneq nutartertariaqarpoq

Spørgeskemat atorlugit misissuinermi inuusuttut aperineqarput, Naalagaaffeqatigiinneq qanoq isigineeraat. Matumani danskit inuusuttaasa 47%-ii oqarput nunat akornanni ataatsimoorusaqarneq pigiinnarneqassasoq 25%-llu oqarlutik nutarterisoqartariaqartoq. Kalaallit inuusuttaannissaaq kisitsisit taamaakannerput, tassa 17%-it 33%-it savalimmiormiullu inuusuttaanni 39%-it 41%-llu. Kalaallit inuusuttaat nunanut allanut naleqqiullutik amerlanerit pisariaqarsorivaat (26%). Immikkoortoq "nutarterisoqartariaqarpoq" Kalaallit savalimmiormiullu amerlanerit toqqarpaat, aammalu danskit inuusuttaanni nr. 2-tut inisseqqalluni. Tamakkii-sumik isiginnilluni inuusuttut nunani taakkunani pingasuneersut isumaqarput Naalagaaffeqatigiinneq nutarterneqartariaqartoq.

Inuusuttut isumaat annerusumik paasisaqarfigerusukkukkit QR-kode atorlugu atuaqqissinnaavutit

INUUSUTTUT AAQQISSUTISSATUT SIUNNERSUUTAAT

Inuusuttut arlariinnik siunnersuutissaqarput qanoq ililluni attaveqatigiinneq annerulersinneqarsinnaanersoq aammalu Naalagaaffeqatigiinnermi inuusuttuni paaseqatigiinneruneq qanoq anguneqarsinnaanersoq.

Atuarfimmi annerusumik pitsaannerusumillu atuartsineq

Inuusuttut atuarfimmi pitsaannerusumik Naalagaaffeqatigiinneq pillugu atuartsineq ilisimasaqarnerunissamut aqqutissatut tikkuarpaat. Danskit inuusuttaasa 90%-ingajaat Naalagaaffeqatigiinneq, Kalaallit Nunaat Savalimmiullu pillugit ilisimasaqarnerunissaq kissaatigaat. Atuarfimmi atuartsineq Kalaallit Nunaannut Savalimmiunullu ilisimasaqarnerunissamik aqqutissatsialattut taavaat. Aammattaaq Kalaallit Nunaanni inuusuttut Savalimmiunik Danmarkimillu atuarfimmi atuartinneqarneq aqqutigalugu paasisaqarnerorusuffigaat. Ingammillu Savalimmiut pillugit ilisimasaniq ujartuippat. Savalimmiut inuusuttaat aamma atuarfik aqqutigalugu ilisimasaqarnerorusupput, ingammik Kalaallit Nunaat pillugu.

Taamaalilluni nunani taakkunanani pingasuusuni Naalagaaffeqatigiinneq nunallu allat pillugit paasisaqarnerorusuttoqarpoq, inuusuttullu nunanit tamaneersut atuarfimmi annerusumik pitsaannerusumillu atuartsineq aallarniutissatut tikkuarpaat.

Naapinnerit

Inuusuttut nunani tamaneersut attaveqatigiinneq annerusoq inuusuttullu akornanni paaseqatigiinnerunissamut naapinneq pingaarutilittut isumaqarfigaat. Atuarfimmi paarlaasseqatigiinneq naapivillunilu naapinneq, assersuutigalugu peqatigiiffiit aqqutigalugit, tamassaapput inuusuttut siunnersuutaat.

Nutaarsiassatigut oqaluttuat pitsaasut amerlanerit

Tusagassiuit nittarsaasarni nunat imminnut qanoq isiginerinnut pingaaruteqartorujussuartut pitsaasumillu oqaluttuortoqartarnissaa, soorlu kinguaariit nutaannerusut takutinneqarlutik, inuusuttunit isumaqarfigineqarput. Nunani pingasuusuni inuiaqatigiit nutaaliaasut pillugit ilisimasaniq nutaanik siammarterisoqarnissaa piumasarineqarpoq, ingammik Kalaallit Nunaat Savalimmiullu pillugit.

Inuusuttut nunani pingasuneersut tikkuarpaat naammaginartumik immiut ilisarismaqatigiinngikkaanni paasisutissanik eqqunngitsunik imlt. inernileriikkanik isummiuteriikkanillu salliutitsisarneq ajornanngitupilussuusoq. Tusagassiuit naammaginartumik nittarsaassisanninneri innuttaasunut sunniuteqartartut inuusuttut isumaqarput. Inuusuttut nunani tamaneersut assersuutit tikkuarpaat qaqutigunnaq Savalimmiunit saqqummiussisoqartarnera, tamannalu naammaginartumik ilisimasaqannginnermut patsisaaqataasoq.

Qaammarsaaneq inuillu naapeqatigiittarfiisigut ataatsimoorussamik naapiffeqarneq

Apersorneqartut inuit attaveqatigiittarfiisigut, inuusuttut imminnut attaveqatigiiffiginnaasaatigut videoliorluni paasisitsiniaanerit ilisimasaqarnerunissamut aqqutissatut siunnersuutigaat. Taamaaliornikkut nunani pineqartuni inuiaqatigiinni nutaaliaasuni ulluinnarni inuusuttut inuunerat takutinneqarsinnaammat.

IMA ILIORPUGUT

Misissuineq spørgeskemat atorlugit inuillu aalajangersimasut oqaloqatiginerisigut pivoq. Pineqarput: 18-nit 28-nut ukiullit.

Spørgeskemat atorlugit misissuineq

Inuusuttut Naalagaaffeqatigiinnermut, Kalaallit Nunaannut Savalimmiunullu ilisimasaat isumaallu paasiniaarlugit onlinekut spørgeskemat siammarterneqarput. Epinionip danskit inuusuttaasa misissuinermi periaasia atorlugu ingerlatsivoq.

Kalaallit savalimmiormiullu inuusuttaasa akissutaasa katersornissaannut DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd nunani pineqartuni suleqateqarluni skemat atuarfinnik, inuit attaveqatigiittarfiisigut kattuffinnillu suleqateqarsimavoq. Spørgeskemat danskisuumit kalaallisuunngortinneqarsimapput savalimmiormiutuunngortinneqarlutillu. Spørgeskemat danskisuujuullutillu kalaallisuujuupput.

Katillugit danskit 1014-it, kalaallit 318-it savalimmiormiullu 222-it 18-it 28-llu akornanni ukiullit misissuinermi peqataapput.

Apersorneqartut

Danskit, kalaallit savalimmiormiullu inuusuttaasa Naalagaaffeqatigiinneq pillugu ilisimasaat, soqutigisaat, isiginnittaasaat, isumaallu itinerusumik paasisaqarfiginiarlugit pingasoriarluni misissuiffigineqartunut oqaloqateqarneq ingerlanneqarpoq, nunani pingasuusuni tamani. Peqataasunut kajumissaariniarluni peqataasunik katiterisoqarpoq, ukiut, nunani pineqartuni najukkat suaassuserlu akimorlugit. Peqataasut tamarmik apersorneqarnermik nalaanni nunami aggerfimminni najugaqarput. Oqaloqatigiinnerit Epinionimit ingerlanneqarput.

SJÓMAQ PILLUGU

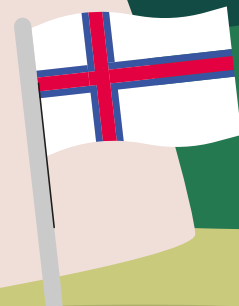
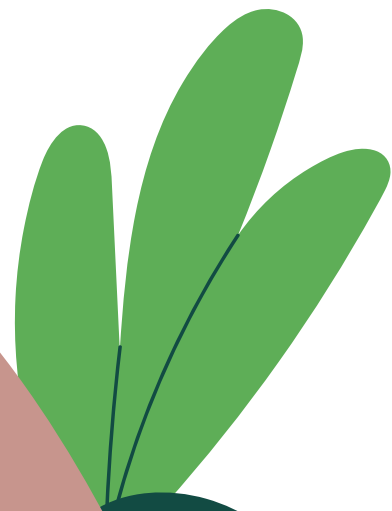
Assigiinngilagut, ataatsimooruterpassuaqarlutali

Suliniaqatigiiffik Sjómaq tassaavoq Danmarkimi, Savalimmiuni Kalaallilu Nunaannilu atassuteqarnerup ilisimasaqareqatigiinnerullu annertusarnissaanut suliniutilik. Naalagaaffeqatigiinnerup iluani inuusuttut Sjómaq aqqutigalugu soqutigisatillu aallaavigalugit naapissinnaalissapput.

Suliniummi nunani pingasuusuni inuusuttut suliniaqatigiiffii ataqqeqatigiinnermik, alapernaannermik, nali-giinnermik ikinngutigiilernissamullu ammasuunissamik nunallu akornanni ammasuunissamik naleqartitaqartut anguniagaapput.

Assigiinngiiaarneq inissaqartinneqarpoq, nunammi pingasut pineqarmata, oqaatsit, kulturit amerlasuutigullu pingortitat assigiinngissitaartut pineqarmata. Aammali assigiinngissutsit pineqartillugit, Naalagaaffeqatigiinnermi nunani tamani ataatsimoorussaqaarneq ersersinnaavoq. Taamaammat Sjómaq-p aqutsisuisa ilisarnaatitut toqqarsimavaa: "Assigiinngilagut, ataatsimooruterpassuaqarlutali"

Suliniut Sjómaq pillugu annerusumik uani atuarit
www.sjomaq.org

IDUF

SJÓMAQ